

Arkivsak

26/10192-26

Saksbehandler

Trine Olsen Kvile

Saksgang

Fylkestinget

Møtedato

28.10.2026

Forvaltningsrevisjon - Følge opp politiske vedtak

Innstilling fra kontrollutvalget

Fylkeskommunen bør:

- fortsette arbeidet med en felles ramme for styring og internkontroll
- utvikle felles styrende dokumenter som er enkle å tilpasse til den enkelte sektor
- videreutvikle tiltak som understøtter fylkessjefene i arbeidet med oppfølging av politiske vedtak

Fylkesdirektøren møter i kontrollutvalget 1. halvår 2027 for å svare ut hvordan administrasjonen har fulgt opp rapporten.

Rapporten sendes som kopi til fylkesutvalget.

Bakgrunn og saksgang

Forvaltningsrevisjonen er bestilt av kontrollutvalget i Telemark fylkeskommune i sitt møte 15.04.2026 sak 14/26. Bakgrunnen for bestillingen er fylkestingets vedtak i møte 06.05.2026 sak 49/26 Prosjektplan - «følge opp politisk vedtak» etter FU sak 13/26.

Telemark kontrollutvalg behandlet i sitt møte 01.09.2026 sak 30/26

Forvaltningsrevisjonsrapport – Følge opp politiske vedtak. Kontrollutvalget fattet følgende enstemmige vedtak: «*Kontrollutvalget tar forvaltningsrevisjonsrapport «Følge opp politiske vedtak» til orientering. Kontrollutvalget ber om at Vestfold og Telemark revisjon inviteres til å legge frem rapporten for fylkestinget og fylkesutvalget.*

Innstilling til fylkestinget:

Fylkeskommunen bør:

- *fortsette arbeidet med en felles ramme for styring og internkontroll*
- *utvikle felles styrende dokumenter som er enkle å tilpasse til den enkelte sektor*
- *videreutvikle tiltak som understøtter fylkessjefene i arbeidet med oppfølging av politiske vedtak*

Fylkesdirektøren møter i kontrollutvalget 1. halvår 2027 for å svare ut hvordan administrasjonen har fulgt opp anbefalingene fra rapporten. Rapporten sendes som kopi til fylkesutvalget».

Kontrollutvalget innstiller til fylkestinget som fatter vedtak i saken.

Kontrollutvalget skal rapportere resultatene av sitt arbeid til fylkestinget jf. kommuneloven §23-5.

Saksopplysninger

Problemstillingene

Problemstillingene i forvaltningsrevisjonsrapport er:

1. Har fylkesdirektøren tiltak for å sikre at politiske vedtak er fulgt opp i perioden juni 2020 – mars 2026?
2. Er politiske vedtak om seriøsitetsbestemmelser fulgt opp i den undersøkte perioden?
3. Er fylkestingets vedtak 54/23 fulgt opp i Sektor samferdsel?

Denne revisjonen dekker perioden juni 2020 til desember 2023 da Vestfold og Telemark var en fylkeskommune, og fra 1. januar 2024 da nye Telemark fylkeskommune ble etablert og fram til våren 2026. Siden dette er to separate enheter juridisk og organisatorisk sett, skiller revisjonen tydelig mellom dem i gjennomgangen av data og i deres vurderinger.

Fra sammendraget i rapporten:

«Tiltak for å følge opp politiske vedtak

For å sikre oppfølging av politiske vedtak har begge fylkeskommunene både generelle tiltak for styring og internkontroll og tiltak som særlig skal understøtte arbeidet med politiske saker. Fylkesdirektørens administrative delegeringsreglement er et generelt tiltak for styring. I delegeringsreglementene både for daværende Vestfold og Telemark fylkeskommune og nye Telemark fylkeskommune er ansvaret for oppfølging av politiske vedtak delegert fra fylkesdirektøren til fylkessjefene.

Vestfold og Telemark fylkeskommune hadde felles styrende dokumenter for internkontroll, mens i nye Telemark fylkeskommune pågår det et arbeid med en felles ramme for internkontroll. Som en del av dette arbeidet er det utviklet flere styringsdokumenter beregnet på hele fylkesadministrasjonen, men iverksettingen av dem er satt på vent av fylkesdirektørens ledergruppe. Våre funn indikerer at hver sektor har utformet egne tiltak for internkontroll.

Eksempler på tiltak som særlig skal understøtte arbeidet med oppfølging av politiske saker i begge fylkeskommunene er:

- egne rutiner for politisk saksbehandling
- fast praksis for å sende et politisk vedtak i saksbehandlings- og arkivsystemet P360 til aktuell saksbehandler for videre oppfølging
- faste møter mellom folkevalgt og administrativt nivå og i administrasjonens ledergrupper
- planleggings- og rapporteringsverktøyet Framsikt som brukes til å holde oversikt over og rapportere om oppfølging av budsjettvedtak og verbalvedtak

Telemark fylkeskommune utvidet bruken av Framsikt fra første politiske møterekke i 2026. Fra dette tidspunktet brukes systemet også til å holde oversikt over og rapportere om oppfølging av politiske vedtak som fattes gjennom året.

Vi finner også at enkelte tiltak som skal understøtte oppfølgingen av politiske vedtak er satt på vent, under arbeid eller tatt i bruk i varierende grad. Våre funn fra nye Telemark fylkeskommune indikerer for eksempel:

- at fylkesdirektørens ledergruppe har satt bruken av noen av de styrende dokumentene og deler av kvalitetsstyrings- og internkontrollsystemet TQM på vent inntil en felles ramme for internkontroll er på plass,
- at sektorene i varierende grad har tatt i bruk felles styrende dokumenter og TQM, og at de har utviklet egne tiltak for internkontroll,
- at fylkeskommunens egen risikovurdering fra 2024 for arbeidet med politiske saker bare delvis er fulgt opp,
- at fylkeskommunens rutiner for arbeid med politiske saker gjelder fra saksframlegg skrives til vedtak foreligger, men omtaler ikke administrasjonens oppfølging av vedtaket, og
- at gjennomførte risikovurderinger ikke ser ut til å omfatte alle aktuelle risikoer, blant annet særskilte risikoer ved administrativ oppfølging av politiske vedtak.

Følge opp politiske vedtak om seriøsitetsbestemmelser

Revisjonen har undersøkt administrasjonens oppfølging av flere konkrete politiske vedtak om seriøsitetsbestemmelser. Disse vedtakene ble vedtatt av fylkestinget i Vestfold og Telemark fylkeskommune. Selv om Vestfold og Telemark fylkeskommune og nye Telemark fylkeskommune er to separate enheter organisatorisk og juridisk, gjelder som hovedregel politiske vedtak fattet før fylkesdelingen også i de nye fylkeskommunene inntil de blir endret, erstattet eller opphevet. De konkrete politiske vedtakene om seriøsitetsbestemmelser er alle fylkestingsvedtak.

Vedtak 104/20 innfører seriøsitetsbestemmelser for anskaffelser av tjenestekontrakter og bygg- og anleggskontrakter i fylkeskommunen. Dette er en type vedtak som skal iverksettes i administrasjonen. I perioden juni 2020 til mars 2026 er seriøsitetsbestemmelsene for bygg- og anleggskontrakter fulgt ved anskaffelser i Team eiendom, men ikke ved anskaffelser av veganlegg i Sektor samferdsel.

Administrasjonen sier til revisjonen at de foreslåtte seriøsitetsbestemmelsene for bygg- og anleggskontrakter bare skulle gjelde byggektrakter, fordi de ville være vanskelige å gjennomføre i anleggskontrakter i samferdselssektoren. Likevel brukes ordene bygg og anlegg gjentatte ganger uten å forklares eller avgrenses i saksdokumentene i sak 104/20. Ordene bygg og anlegg er i alminnelig forståelse en samlebetegnelse for arbeid med planlegging, oppføring, ombygging, vedlikehold, riving m.m. av bygninger som eksempelvis skoler og anlegg som eksempelvis veger, tunneler og bruer. Å legge en forståelse av sentrale ord til grunn som avviker fra alminnelig språkbruk uten å redegjøre for dette, skaper usikkerhet om administrasjonens tolkning og oppfølging av vedtak 104/20 er i samsvar med folkevalgtes intensjoner.

Sak 119/20 handler om utlysninger av driftskontrakter på fylkesveg. Under den politiske behandlingen foreslås det å be administrasjonen utarbeide forslag til seriøsitetsbestemmelser tilpasset anleggsbransjen. Fylkestinget vedtok dette forslaget.

Den administrative oppfølgingen av vedtaket ble påbegynt, men ikke fullført. Mangelen på skriftlige kilder gjør det vanskelig å finne ut om oppfølgingen ble avsluttet i samråd med administrative ledernivåer eller i samråd med folkevalgt nivå.

Sak 184/21 handler om en revidering av økonomireglementet. Under den politiske behandlingen foreslås det blant annet å be fylkesdirektøren legge fram en sak for fylkestinget med informasjon og eventuelt behov for justering av seriøsitetsbestemmelsene. Fylkestinget vedtok forslaget.

Fylkestinget i Vestfold og Telemark fylkeskommune vedtok å utsette oppfølging av flere politiske vedtak, blant annet den delen av vedtak 184/21 som gjelder videre arbeid med seriøsitetsbestemmelser, inntil de nye fylkeskommunene var etablert, jf. sak 102/22.

Sak 184/21 er også nevnt i et dokument kalt Politisk saksoversikt for 2024. Her står ordet seriøsitetsbestemmelser, men ingenting annet.

Oppfølgingen av den delen av vedtaket i sak 184/21 som gjelder seriøsitetsbestemmelser, innebærer at administrasjonen skal legge fram en ny sak for fylkestinget. Fylkestinget har imidlertid ikke behandlet en sak om oppfølging av sak 184/21 i perioden januar 2024 til juni 2026.

Revisor ser at det er enkelthendelser som gjør at oppfølging av de politiske vedtakene om seriøsitetsbestemmelser uteblir helt eller delvis. En sentral enkelthendelse var vedtaket om fylkesdeling og opprettelse av to nye fylkeskommuner. Revisor har forståelse for at dette vedtaket økte arbeidsmengden og endret fokuset i fylkesadministrasjonen. Det er likevel mangelfullt at administrasjonens oppfølging av de undersøkte vedtakene om seriøsitetsbestemmelser uteblir helt eller delvis.

Samlet konklusjon – tiltak for og gjennomføring av konkrete politiske vedtak

Fylkesdirektøren både i Vestfold og Telemark fylkeskommune og nye Telemark fylkeskommune har flere tiltak som synes egnet til å følge opp politiske vedtak. Samtidig er det et sentralt funn at ett av de undersøkte vedtakene er fulgt opp i deler av administrasjonen, mens de andre undersøkte vedtakene ikke er fulgt opp. Den manglende oppfølgingen kan indikere at tiltak som på ulike måter skal bidra til at politiske vedtak blir fulgt opp, enten ikke er blitt fulgt, har vært utilstrekkelige eller i liten grad har fanget opp det som har skjedd i de undersøkte sakene.

Flere av fylkeskommunens sentrale dokumenter for styring og internkontroll, inkludert det pågående arbeidet med å utvikle en felles ramme for internkontroll, er generelt utformet. Revisor ser at den generelle utformingen av styrende dokumenter gjør dem egnet til å favne

den store bredden i fylkeskommunens ansvarsområder. Imidlertid kan denne utformingen gi utfordringer når bruken av disse styringsdokumentene skal konkretiseres og tilpasses det ansvaret og de oppgavene som ligger i den enkelte sektor. Dersom det er krevende eller oppleves lite relevant å «oversette» de generelle styringsdokumentene til egnede tiltak for styring og internkontroll med gjennomføring av konkrete arbeidsoppgaver i egen sektor, er det risiko for at disse styringsdokumentene helt eller delvis ikke blir brukt. Gjennom delegeringsreglementet har fylkesdirektøren i nye Telemark fylkeskommune tydelig plassert oppgaven med å følge opp politiske vedtak hos fylkessjefene. Revisor mener derfor at det videre arbeidet med tiltak som skal sikre iverksetting av politiske vedtak, særlig bør understøtte fylkessjefene i ivaretagelsen av denne oppgaven.

Gjennomføre fylkestingets vedtak 54/23

Fylkesutvalgets vedtak 13/26 inneholder flere punkter. Blant annet blir revisjonen bedt om å undersøke administrasjonens oppfølging av fylkestingets vedtak 54/23.

I sak 54/23 behandlet fylkestinget VTR-rapport 3900 409 Fylkesveg – styring og rapportering. Rapporten gjaldt Vestfold og Telemark fylkeskommunens organisering og styring av arbeidet med politiske saker om fylkesveg. Våre undersøkelser viste at fylkeskommunen hadde flere egnede tiltak. Samtidig fant vi enkelte mangler og risikoer. Revisjonen ga derfor tre anbefalinger for å redusere disse manglene og risikoene. Fylkestinget vedtok at anbefalingene skulle iverksettes og at kontrollutvalget skulle få en rapportering om oppfølgingen høsten 2024.

Revisjonen har gjennomgått administrasjonens rapportering til kontrollutvalget høsten 2024 om oppfølging av vedtak 54/23 og kartlagt status for arbeidet våren 2026. Vi finner at Sektor samferdsel har iverksatt og planlegger flere tiltak for å følge opp fylkestingets vedtak 54/23. Særlig vedtakspunkt 1 og 3 som handler om kontinuerlige prosesser, har ikke et sluttpunkt.

Revisjonens anbefalinger

Revisjonen anbefaler fylkeskommunen å:

- fortsette arbeidet med en felles ramme for styring og internkontroll
- utvikle felles styrende dokumenter som er enkle å tilpasse til den enkelte sektor
- videreutvikle tiltak som understøtter fylkessjefene i arbeidet med oppfølging av politiske vedtak»

Vedlegg:

Saksutskrift - Forvaltningsrevisjonsrapport - Følge opp politiske vedtak

Endring Melding om vedtak - Forvaltningsrevisjonsrapport - Følge opp politiske vedtak

VTR-rapport - politiske vedtak - Telemark fylkeskommune - 03.09.2026